

Psykologisk rådgivning

Hjelper barn på Internett

Svein Øverland

psykologspesialist, leder av Nasjonal enhet for rettspsykiatrisk sakkyndighet (NERS)

Psykolog Svein Øverland logget seg på internettsamfunnet Habbo for å gi ti minutters drop-in-konsultasjoner, og møtte en lang kø av barn og unge utenfor Røde Kors-bussen.

EN EGEN VERDEN: Nettstedet www.habbo.no lover alle besøkende en helt spesiell spillopplevelse. Man logger seg inn, lager sin egen lille figur, og blir kjent med en verden av andre habboer. Røde Kors-bussen står i Den Hemmelige Hagen og er åpen onsdager fra 16.00 til 18.00. Illustrasjon fra nettstedet.

Habbo er et internettsamfunn for barn, et nettsted der barna logger seg inn og lager sin egen lille datafigur (en habbo), som de så kontrollerer i samtale og lek med andre lignende figurer. Alle figurene de møter, representerer virkelige mennesker. Habboene har hver sin leilighet som de kan besøke hverandre i, men som oftest er de i ulike fellesrom og opplever begivenheter som arrangeres av de som er ansvarlige for nettstedet. Det er voktere der som passer på, og obskøne ord blir sensurert.

Røde Kors-bussen står i en hage, og i denne bussen var jeg etter avtale, som psykolog med timebetaling av Røde Kors. Dette var annonsert på forhånd, og da jeg kom, var det lang kø utenfor bussen. Jeg satt meg i en stol, og inn kom barna en etter en med sine problemer og betraktninger, akkurat som på Helsetsasjon for ungdoms *drop-in*-timer, der jeg også arbeider.

Jeg må rose Røde Kors for deres fleksible og troverdige satsing på å komme barn og ungdom i møte. Dette er et glimrende eksempel på Kierkegaards ord om viktigheten av å være der den hjelpsøkende er.

Uvante forhold

Mange voksne vet ikke om Habbo, selv om barnet deres er der, og man møter barn her som kanskje aldri ville ha oppsøkt psykolog ellers. Det var en representant fra Røde Kors med meg i bussen, som styrte åpning og lukking av dørene, og det ble ført logg av alle samtalene.

Habbo var et nytt medium for meg, og jeg brukte litt tid på å finne formen. Jeg valgte en hurtig, konsis og direkte stil, ettersom jeg hadde ti minutter per barn og det er usikkert hvor gammel og språklig kompetent hvert enkelt barn er.

Det var vanskelig for meg å vite hvor lange barnas setninger er, fordi det er begrenset rom i «snakkeboblen». Jeg prøvde å finne en balanse mellom å vente til jeg var sikker på at de var ferdige med formuleringen, samtidig som jeg ikke ventet så lenge at skjermen ble blank. Det tror jeg at jeg fikk til. Tilsvarende var det nyanser i det de sa som jeg ikke fikk med meg på grunn av forkortelser og bruk av semikolon. Her hadde «gamlinger» som meg hatt nytte av litt opplæring.

Troverdig

Temaene var som forventet: mobbing, det å bli stengt ute, tristhet, selvskading og seksualitet. Jeg svarte oppriktig på alt, selv om min datter på ti år i etterkant sa at det er mange som «bare kodd». Men en vet jo aldri, så det er sikrest å svare seriøst.

Det var særlig én hendelse som gikk inn på meg. Gutten ville ikke snakke, gikk mye rundt i det virtuelle rommet og kom tidvis helt opp til meg på en måte som var litt truende. Han sa først at moren var død, men svarte så surt på mitt spørsmål om dette. Han ville ikke snakke, men heller ikke gå, og sa flere ganger at vi ikke brydde oss. Om dette var spill eller ikke, er vanskelig å vite. Etter flere forsøk på kontakt ga jeg opp. Situasjonen er jo ikke uvanlig, men det spesielle er at det skjer i et virtuelt rom, og at begge vet at vi aldri kommer til å se hverandre igjen. Det er spennende hvordan guttens urolige gange og det at han kom tett inn til min figur, virket så troverdig på meg. Jeg følte sterke reaksjoner som om det hadde skjedd i virkeligheten. Jeg falt i tanker om hvor realistisk denne

formen for kommunikasjon er, siden jeg nå har et hukommelsesbilde av det som om det hadde skjedd på mitt kontor. Når jeg reagerer slik, regner jeg med at barn reagerer på samme måte.

Sterkt medium

Jeg har veiledet e-posttjenesten til Røde Kors ved noen anledninger, og har tidligere alltid presisert at denne formen for kommunikasjon er begrenset i forhold til samtaler ansikt til ansikt. Nå sitter jeg igjen med at det likevel er et sterkt medium, langt sterkere enn jeg trodde.

Var 10 til 15 minutter tilstrekkelig for en slik psykologtime? Ja, jeg tror faktisk det i denne sammenhengen. For mange er det trygt å vite at vi har kort tid, og barn og ungdom var fornøyd i sin evaluering i etterkant. De som sto i kø utenfor, syntes det var for langt, selvfølgelig, og de var veldig opptatt av at det skulle være likt for alle. Dessuten kan barna ta kontakt i ettertid både per e-post og gjennom den ordinære kontakttelefonen. Og en ting er sikkert: barna ble svært takknemlige. Flere kom rett bort til meg og skrev «TAKK» med store bokstaver.

Vi i Det Norske Helsevesen burde i mye større grad bli flinkere til å tilpasse oss barnas behov, istedenfor å forvente at de skal tilpasse seg våre behov.